

JAKOBUS 1 : 5

Ds. D. Chr. Overduin

23 november 1982

Jakobus 1 : 5

Schriftlezing : Spreuken 8 : 1 - 12

Zingen : Psalm 90 : 7
19 : 4
107 : 22

Jakobus 1

1 Jakobus, een dienstknecht van God en den Heere Jezus Christus; aan de twaalf stammen, die in de verstrooiing zijn: zaligheid.

2 Acht het voor grote vreugde, mijn broeders, wanneer gij in velerlei verzoeken valt;

3 Wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.

4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk.

5 *En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij [ze] van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden.*

6 Maar dat hij [ze] begere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die van den wind gedreven op- en nedergeworpen wordt.

7 Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van den Heere.

Spreuken 8 : 1 - 12

1 Roept de Wijsheid niet, en verheft [niet] de Verstandigheid Haar stem?

2 Op de spits der hoge plaatsen, an den weg, ter plaatse, waar paden zijn, staat Zij;

3 Aan de zijde der poorten, voor aan de stad, [aan] den ingang der deuren roept Zij overluid:

4 Tot u, o mannen! roep Ik, en Mijn stem is tot den mensenkinderen.

5 Gij slechten! verstaat kloekzinnigheid, en gij zotten! verstaat [met het] hart.

6 Hoort, want ik zal vorstelijke dingen spreken, en de opening Mijner lippen zal enkel billijkheid zijn.

7 Want Mijn gehemelte zal de waarheid bedachtelijk uitspreken, en de goddeloosheid is Mijn lippen een gruwel.

8 Al de redenen Mijns monds zijn in gerechtigheid; er is niets verdraids, noch verkeerds in.

9 Zij zijn alle recht voor dengene, die verstandig is, en rechtmatig voor degenen, die wetenschap vinden.

10 Neemt Mijn tucht aan, en niet zilver, en wetenschap, meer dan het uitgelezen uitgegraven goud.

11 Want wijsheid is beter dan robijnen, en al wat men begeren mag, is met haar niet te vergelijken.

12 Ik, Wijsheid, woon [bij] de kloekzinnigheid, en vinde de kennis van alle bedachtzaamheid.

JAKOBUS 1 : 5

THEMA: BEGEREN IN GELOOF

Wij zijn gekomen tot en met vers 3, "Wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt" en dan hier 'lijdzaamheid' in de betekenis van 'volharding'

En nu gaan we verder met vers 4.

Ik laat het voorgaande nu verder liggen en vervolgen met vers 4.

Daar staat geschreven: "Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkig."

Als nu door de beproeving van het geloof veel wegvalt wat wij misschien wel voor geloof hielden of voor geloofswerken hielden, dan hebben wij gehoord dat dan juist het wonder is, dat wat God doet dat blijft over. En wat nu overblijft dat zal dan ook verder gaan dwars door de strijd en de verzoeken en de beproevingen heen. Daaruit zal ook volharding groeien, omdat juist gemerkt wordt, waar het onze bezwijkt, blijft Gods werk in stand.

Maar nu zegt hij in vers 4: "Die lijdzaamheid, die volharding, hebbe een volmaakt werk."

En ik heb verleden week al gezegd, dat is nogal een hoge uitspraak: "Volmaakt." Want er volgt op: "Opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkig."

Het lijkt op het eerste gezicht alsof Jakobus de volmaaktheid leert in de mens, in de gelovige. Want hoe kan je anders dat woord 'volmaakt' gebruiken? Hoe durf je het anders te gebruiken? En dan een volmaakte volharding, in de wetenschap en in de ervaring dat wij zulke zwakke schepselen zijn. En als je alle gebeden leest, bij Psalmen en Profeten, om uitkomst, om hulp, dan doet dat toch niet zo volmaakt aan.

Ja, het is nodig dat wij dit vers zien vanuit een bepaald gezichtspunt.

Het ging dus over het blijven bij de Waarheid, bij de Heere Christus, als de ware Wijnstok, het blijven in de vreze van Zijn Naam. Daar gaat het eigenlijk om.

En als er dan staat dat de lijdzaamheid een volmaakt werk hebbe, dan is dat woordje 'volmaakt' een woord - ik heb dat bij de Hebreënbrief al eens uitgelegd, daar komt het ook wel voor, en in de Evangelieën ook - dat eigenlijk wil zeggen, oorspronkelijk: 'Op de plaats gekomen', 'het doel bereikt'. Het is een, ja je zou het kunnen noemen, 'een hoogtepunt'.

Nu, dat 'volmaakt', 'ergens aankomen', 'op een bepaalde plaats aankomen', dat ziet hier niet op de volmaaktheid die de mens zou kunnen bereiken in dit leven, zedelijk, ethisch.

Want dan zegt diezelfde Jakobus een eindje verderop: "Het is een volmaakt mens, die in woorden niet struikelt, maar wij struikelen dagelijks in vele." Indien die zulke uitdrukkingen doet, door de Heilige Geest, die zou toch zichzelf - of eigenlijk de Heilige Geest - niet tegenspreken? Is er één boek in de Bijbel waar je in die zin een ethische volmaaktheid vindt, zodat iemand zonder enige zondige gedachte, woord of werk ons genoemd wordt, buiten de Heere Jezus Christus dan?

JAKOBUS 1 : 5

Maar het ging hier over de volharding. De lijdzaamheid als volharding, hier. En nu wil de Heilige Geest door Jakobus zeggen, dat we bij de voortduur - ja, ik zoek naar woorden, neem me niet kwalijk en ik hoop dat u het mag volgen en dat ik het zo uit mag leggen dat we er met elkaar iets van verstaan - nu zoekt de Heilige Geest door Jakobus, Hij haalt aan dat wij op een punt, op een plaats waar we aangekomen zijn, dat we daar zullen blijven. Dat dat steeds hét punt zal zijn, het volmaakte werk, op een bepaalde plaats gekomen zijn en blijven.

Die volharding, als het ware, die moet uitmonden ergens, op een bepaald station.

Kijk, nu voel je misschien al aankomen wat Jakobus wil zeggen.

Als je een keer volharding betoont door tegen alles in te getuigen: Heere, ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp, of, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb. Als je dat hebt mogen zeggen in volharding, midden in de verzoeking, die door God als beproeving van het geloof gebruikt wordt, dan wil Jakobus zeggen: Ja, daar moet het heen. Hij zal vast ook wel van symptomen weten uit anderen en z'n eigen leven dat de mens ergens blijft steken, dat hij verachten kan in de genade, dat hij verflauwt en dat hij zodanig ingewikkeld wordt in alle dingen, buiten het Woord van God dat, met eerbied gesproken, het geloof lijdt.

En laten we bedenken dat het goed is om het geloof niet als een statisch gegeven aan te merken, iets dat je hébt, in de vorm van een muntstuk of een penning, die je op zak hebt en die is altijd glimmend en altijd even zwaar en altijd even groot of klein, maar verandert niet.

Nee, in de Bijbel wordt het geloof ook wel voorgesteld als een planting en als een zaad dat ontkiemt. Het Woord dat gehoord wordt en door de Geest gebruikt wordt om het geloof daar te stellen. En wij weten dat de Heere God ook de sacramenten heeft gegeven om dat geloof te versterken.

Je zou dus dat geloof kunnen zien als een plant. Maar als die plant geen water krijgt en geen licht, dan gaat die plant kwijnen, verdorren. De plant heeft voedsel nodig, lucht en licht.

En nu weet Jakobus uit de praktijk van het leven, van zichzelf en van anderen, hoe dat geloof kan kwijnen, dat levend geloof. En dat we wel alles bij elkaar kunnen rakelen om de Heere God de schuld te geven, maar dat we best aanvoelen hoe slordig en hoe gemakzuchtig we tegenover de dingen van Gods Koninkrijk staan.

Neem nu bijvoorbeeld gewoon kerkbezoek. Kerkbezoek is horen-van-het-Woord. Dat horen-van-het-Woord is weer middel in de hand van de Heilige Geest om het geloof te werken en ook te versterken. Maar nu ben je daar slordig in. Denk je dat dat het geloof ten goede komt? Laten we dan aannemen dat we weleens in het leven toch door de Heilige Geest dat geloof gewekt is door het Woord in het hart, maar dat er een periode is dat een mens afzakt, verachtert. Dat komt het geloof niet ten goede. Dat zal onherroepelijk kwijnen. Want je bent niet op je plaats. Je bent niet op je plaats waar je aan moest komen. Dan heeft de volharding, de lijdzaamheid, geen 'volmaakt' werk, niet 'tot het doel komen', niet 'op de plaats aangekomen zijn.'

Begrijp je het nu?

En nu zegt hij, ja 't is nodig, broeders, om het u te zeggen: Die lijdzaamheid die hebbe een volmaakt werk, die volharding, die moet áankomen, die moet er zijn. Opdat je tot je doeleinde, HET doeleinde gekomen mag zijn, oprecht, in geen ding gebrekkig.

JAKOBUS 1 : 5

Doen wij dan geen gebrekkige dingen meer? En zijn wij in het doen van de dingen niet gebrekkig?

Ja, weer wil ik u vragen: Voel aan dat de knecht van de Heere hier bedoelt, dat in alle dingen dat 'aankomen', dat 'er zijn op de plaats', dat dat, als het ware, de achtergrondmuziek is.

Want ook al gaan de dingen dan door wankele mensen heen. Allerlei dingen. Daar kan je allerlei dingen onder verstaan, hun hele leven, hun leven in druk en verstrooiing, vervolging, het maatschappelijke en allerlei dingen die er nu eenmaal in ons leven zijn. Dat nu al die dingen gedragen moeten worden door het punt van aankomst, het punt waar we neergezet worden en heengeleid worden.

Dat wil in dit verband zeggen: Om in álle dingen het antwoord en de weg te mogen wandelen en de weg te mogen vinden vanuit die volmaaktheid, dat 'op een punt gekomen zijn', dat - wat hier niet ronduit zo genoemd wordt - wat gevormd wordt door Jezus Christus en die gekruisigd en Zijn opstanding uit de doden. Om vanuit dát punt, waaruit wij belijden, door het geloof: Gij zijt de Christus, de Zoon van de levende God, Gij zijt mijn Hulp en mijn Heil en mijn Hoog Vertrek. Om daaruit alle dingen te beoordelen of te doen of te laten.

"In geen ding gebrekkig."

Geen ding dus zonder deze diepe basis van het 'aankomen' en het 'op weg zijn' naar het grote doel van God.

Nogmaals, de apostel - of Jakobus, de broeder des Heeren - die leert hier niet dat wij in die zin zonder enige zonde op deze aarde zijn of zullen zijn, maar hij leert hier dat wij in alle druk blijven volharden, in alle tegenheden, dat Jezus Christus onze Heere is. Dat Hij onze Zaligmaker is. Dat wij, tegen het gezicht van onze ogen en het gehoor van onze oren in, volmaakt zullen zijn en tot die volmaaktheid geleid zullen worden tot dat doel, om op dat punt te zijn van het geloof in Jezus Christus als onze enige Heere en Zaligmaker. Dan is de volharding goed. Dan staat deze lijdzaamheid of volharding tegenover het weer 'weglopen.' Dan, zou je zeggen, zit er een sterke verbinding in met het woord van de apostel Paulus aan de Korinthiërs: Mijn broeders, zijt standvastig, onbeweeglijk, blijf op die plaats, wetende dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere. Daar doet dit woord dan sterk aan denken.

"Doch de lijdzaamheid hebben een volmaakt werk", die komen op het doel aan, die blijven bij het doel, die blijven op de plaats, "opdat gij moogt volmaakt zijn", aangekomen zijn, waar het Woord ons heenwijst. Bij de ware Wijnstok en de grote Herder der schapen. In alle dingen, grote of kleine dingen, onder alles blijven bij Hem, volhardend. Die zal zalig worden.

Nu moet je dat volgende vers, dat ik heb voorgelezen, daar direct aan verbinden, eigenlijk. Je moet je dus voorstellen dat de lezer of de hoorder het allemaal zo moeilijk vindt en die wordt met zoveel dingen geconfronteerd in dit leven, van binnen en van buiten, met zoveel meningen en gedachten. Met zoveel situaties waarin hij een keuze moet maken. En dan komt daar nog bovenop dat woord van deze schrijver: Ja, nu moge die volharding een volmaakt werk hebben, daar moet het heen. Dat je alle dingen vanuit die ene basis zegt, kiest, spreekt, doet. Dan moet je veronderstellen dat de lezer denkt, zoals ik of u: Tjonge, jonge dat is nogal wat! Dat is toch een ingrijpend iets. Iets dat bij je

JAKOBUS 1 : 5

moet zijn in je opstaan en in je nederliggen, in je in- en in je uitgaan, op school en op de zaak, in de kerk, in het gezin. Wat komt er dan allemaal op ons af? En, hoe makkelijk, ja, laten we zeggen, hoe veelvuldig dat wij de dingen van het leven op zichzelf bekijken en beoordelen. En proberen, met enig inzicht, wijsheid, kennis er een waardering aan te geven, een beoordeling, een keuze. Zonder dat we eigenlijk gevoed worden door dat uitgangspunt, de volharding, de doorgaande volharding, om op het doel te komen en op het doel te blijven, van Jezus Christus en van alles wat Hij geleerd en gedaan heeft. Om uit Hem de levenssappen te trekken in de bewustheid: Zonder U kan ik niets doen.

Misschien kan je je ook voorstellen dat menigeen zegt: O, daar ben ik veel te dom voor, dat kan ik allemaal niet volgen. Dat kan in kleine dingen zo zijn. Bijvoorbeeld iemand vindt zich te dom om te bidden, hij is bang dat hij het fout zegt, en ander vindt zich te dom om een woord te spreken wat heen zou kunnen wijzen naar Hem, die het Leven is. "Ja, daar ben ik geen persoon voor", zegt hij, "daar heb ik geen verstand van, dat is iets voor ouderlingen en dominees, en zo." Dat zijn dan dingen dichtbij.

Maar je voelt, Jakobus heeft het over dat hele leven, over alle dingen, om daarin oprecht te zijn. "In wiens geest geen bedrog is", zegt Psalm 32 ook. En die man belijdt zijn zonden. Ja, omdat in wiens geest geen bedrog is, bij hem is, dat is in zijn hart. Wij vertellen dat vaak in onze gedachten met: 't Is een zondeloos mens, "in wiens geest geen bedrog is." Maar naar Bijbels spraakgebruik is 'die geest in welke geen bedrog is', de mens die aan de Heere zijn ongerechtigheid bekent en belijdt, die zijn hart openslaat en zegt: Zo, Heere God, dat ben ik, melaats, onrein. Dat zijn ook de reinen van hart, die God zullen zien.

Nu, als je dan al die dingen overdenkt, dan kan je toch wel indenken dat de lezer zou zeggen: Tjonge, moet je daar altijd aan denken? Altijd punt één zijn, om vanuit die ene basis, die ene grondslag, dat ene Fundament, alle dingen te benaderen? Door met volharding te blijven bij het doeleinde?

Ja, maar hoe licht vergissen we ons niet?

En dan zegt Jakobus die bekende woorden: "Indien iemand van u wijsheid ontbreekt", zouden daar dan zoveel wijze mensen zijn, onder die verstrooiden, dat hij het zo zegt? Denkt Jakobus dan, de meesten hebben het wel, maar als er nog iemand is die niet genoeg heeft, wijsheid, inzicht, naar Bijbels spraakgebruik, nu dan moet hij het maar van God begeren.

Nee, dat bedoelt hij niet. Dit is een bepaalde manier van spreken, want we hebben allemaal wijsheid van node. De één misschien nog meer dan de ander, dat kan. Maar we hebben allemaal wijsheid van node. En daarom, als je nu dat hoort, van die volmaaktheid, dat steeds maar aankomen en blijven op dat ene punt, dat ene Fundament, van waaruit het hele leven in al zijn uitingen doortrokken en bepaald wordt, als je dan, schuld bewust misschien, het hoofd buigt en zegt: Och Heere, hoe moet dat dan, want daar heb je toch wel inzicht voor nodig, om daar nu iets van in de praktijk te mogen brengen.

Vergeet dan in de eerste plaats niet dat dit hele gedeelte, waar we uit hebben horen lezen, in het verleden, en waar we al enkele keren over gesproken hebben, dat daar steeds over de gelovige gesproken wordt in de passieve zin.

Ik bedoel, in de zin van de dingen 'die over hem komen', die hem 'overkomen', als zij in

JAKOBUS 1 : 5

veel verzoeken vallen, enz.
Het hele woordgebruik wijst eigenlijk het passieve aan.
Dat zeg ik even op de voorgrond.

Dit is eigenlijk ook weer passief, al wordt er gesproken over 'bidden', maar ik bedoel, er wordt niet gezegd: Je moet er voor 'werken', je moet dit of dat. Nee.

"En indien iemand van u", zeer begrijpelijk, zijn hoofd laat zakken, denkende aan die volharding in volmaaktheid. Nee, niet doen. Als je dat inzicht mist, begeer het van God. Inzicht is zo belangrijk. Het Spreukenboek is er vol van. Er wordt hier niet een wijsheid dezer wereld bedoeld, want daar staat van dat de wereld in haar wijsheid God niet heeft gekend noch verheerlijkt. Waarom God de wijze ook zal vangen in zijn arglistigheid en de wijsheid der wijzen zal doen vergaan. Hier wordt bedoeld de Bijbelse wijsheid, dat wij inzicht mogen hebben in de dingen. Inzicht in wat God wil, in elke situatie.

Dus als iemand nu wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere.

Ja, je kunt natuurlijk tot op zekere hoogte met de wijsheid van een ander wat doen. Je kan boeken lezen over een onderwerp, dat is goed. Je kan boeken lezen over psychologie en allerlei andere vakgebieden. Maar daarom ben ik nog geen psycholoog. Dat is eigenlijk in het gewone leven al zo, hoewel bepaalde dingen, zou je zeggen, die kun je leren, die berusten op het vermogen om iets te onthouden, je geheugen.

Ontzettend veel, en dat is natuurlijk niet negatief bedoeld, van de leerstof die een kind te verwerken krijgt, is geheugenwerk. Inzicht moet nog blijken. Dat moet nog echt blijken, want verstand is toch nog weer iets anders dan wijsheid. Je hebt mensen met een groot verstand en ze kunnen nog niet een gesprek over een onderwerp voeren, zo zonder inzicht. En je hebt hele eenvoudige mensen, die weinig in hun mars hebben, wat betreft hun leer, wat ze geleerd hebben, en die toch getuigen van een diep inzicht. Ik heb meerdere malen mensen, juist heel eenvoudige mensen - in Drenthe en Overijssel en zo - ontmoet, dat je in een gesprek, dat je er over na zat te denken, dat je zegt: Tjonge, jonge, wat is dat wijs, wat is dat uit de praktijk van het leven ondervonden en geleerd. Opvoedkundige problemen, van allerlei aard, en dan hoor je soms iets, dat je zegt: Hé, daar heb ik nog nooit aan gedacht.

Dat is inzicht.

Nu gaat het hier niet over die wijsheid, maar ik wil toch even aanduiden, dat zelfs ook in het gewone leven 'verstand' nog niet hetzelfde is als 'wijsheid'.

En dat de Bijbelse 'wijsheid' 'inzicht' is in de dingen.

Heb je nu wijsheid nodig?

Ja, natuurlijk.

Je kunt bij wijze van spreken alle commentaren op de Hebreënbrief - voorzover het mogelijk is, ja, die kunnen misschien nog niet eens in een kamer. Je voelt diep in je hart - je mag er gerust gebruik van maken, daar gaat het niet om - dan toch moet het vlees en bloed zijn, dat je weet waar het over gaat. Dat je er niet overheen moet praten. En dat kan nu als de Heere inzicht geeft.

Nu ja, je zegt dat ik het misschien een beetje eenzijdig stel nu en, ik weet wel, de Heere gebruikt dat natuurlijk, we hebben twintig eeuwen uitleg achter ons, waar we alleen door onze hoogmoed overheen kunnen stappen, bij wijze van spreken, zo moet je het ook

JAKOBUS 1 : 5

zien.

Maar toch, al heb ik tien boeken over een vakgebied gelezen en dat ik er heel wat van weet te vertellen, daarom heb ik nog geen inzicht, kan ik de grootste flaters slaan.

't Is merkwaardig hoe sommige volken - het Joodse volk ook, het Chinese volk, andere volken - inzicht hebben in vele dingen. Wat een levenswijsheid er in hun spreuken en gezegdes te vinden is.

Hier wordt bedoeld de wijsheid van boven. Een wijsheid van God. Dat God het oog verlicht en de nevels op doet klaren. Je mag aan God gerust vragen, als jongen of meisje: Heere, geef me alstublieft verstand, dat ik mijn repetitie kan maken, als je je best doet met leren. Natuurlijk! Dat mag je de Heere vragen.

Maar, je voelt ook, ergens is dat nog te leren, als de Heere je verstand gegeven heeft, maar om nu je houding en je plaats te bepalen bij ál die dingen van het leven en in het leven. Dat is oneindig veel meer. Dat kan je niet zomaar leren. Dat kan je, zegt Jakobus, wel ontvangen, van de Heere.

Ik zou willen vragen: Hoe ligt dat nu voor u?

Ik houd er niet van om al te persoonlijk te zijn, maar ik kan daar toch wel iets van zeggen, ter illustratie.

Je kunt weken, maanden soms, met iets bezig zijn, waar je wel wat van zou kunnen zeggen, hoor, en als je een ander erover hoort praten, en die zegt het zo, o dat, zus of zo, je moet dat doen of dat doen. Of, heb je nog niet gemerkt dit of dat en dat je er allang mee bezig was. Nu ja, je kunt dat misschien slap noemen, voor mijn part mag je dat slap noemen, maar dat het toch zo is voor jezelf, persoonlijk, dat je zegt: Heere, geeft mij alstublieft de wijsheid om dat nu eens aan te mogen vatten. Omdat ik weet, voor mezelf, als ik dat doe, dan is het mis, dan maak ik meer kapot dan goed.

Kan je dat aanvoelen, dat je zegt Ja, er zegt iemand: Joh, je moet eens dit of dat doen, dat en dat moet je eens tegen die persoon, in dat geval zeggen. Nu ja, je knikt. En misschien een maand later zegt zo iemand: Heb je dat nu nog niet gezegd, nog niet gedaan? Ja nee, ik kan toch niet zus of zo En dat toch de achtergrond voor jezelf is: Ik weet niet hoe ik het moet doen. Ik weet het nog niet. Ja, maar de wil des Heeren? Die weet ik nog niet dan. En dan zeg je misschien, wel dat vind ik ook maar Je kan toch niet zus, je kan toch niet Ja, ik weet het niet. Ik gun u het sterker zijn, maar ik kan ook niets maken. Ik heb soms mensen met verbazing, verwondering gehoord, als ze over de eenvoudige woorden, eenvoudige preken, het eenvoudige onderwijs van de Heere Jezus hadden. De gelijkenissen, bekende gelijkenissen, voor het oog makkelijke gelijkenissen. En dat ik zo graag echt daar wel eens over zou willen spreken en dat ik het niet durfde. Nu ja, kijk eens, als je natuurlijk voor een groepje mensen, buiten de dienst van het Woord, ergens over moet praten, of een paar meningen over zeggen, maar daar gaat het niet om. Maar nu echt de zin van iets, dé zin!

Nu zo zijn er, ik zeg het eerlijk, nog honderden dingen in dat hele Woord van God, waarvan ik zeg: Heere, geef me alstublieft de wijsheid dat ik daar eens wat van zeggen mag.

En ook, wat ik zei, hoe je in een ogenblik de weg zou kunnen wijzen.

Ik heb menigmaal tien, twintig keer rondgereden, rond een plaats of stiekem zitten huilen van narigheid als ik ergens naartoe moest. En al zou iedereen dan zeggen: Ja maar, in

JAKOBUS 1 : 5

de ure dat je het nodig hebt, om dit of dat te zeggen, dan zal je het wel ontvangen. Ja, dat hebt ú, maar dat heb ik nog niet. En dan weet ik wel dat de Heere dat wel in orde maakt, maar dat zie je niet altijd. En de buurman legt dat ook altijd anders uit, die zegt: Ja maar, dat is vooruit schuiven van de zaken en van de problemen, je moet ze oplossen, je moet

"Indien iemand van u wijsheid ontbreekt."

Misschien zijn er ook wel in ons midden die dit heel góéd kunnen volgen.

Die zich altijd min of meer in een soort strijdperk bevinden in hun waarneming. Tientallen dingen hebben, ja, ik zou het niet weten, misschien dat ik zus of zo zou doen of zegen, maar ja

Nu, als je nu wijsheid ontbreekt, "dat hij ze van God begere", de wijsheid die van boven is. Daar heb je wat aan. En het gemis daarvan is ook heel pijnlijk en zwart en duister. De wijsheid die van boven is.

"Want God geeft een ieder mild", staat er, "die een ieder mildelijk geeft."

Waarvan het woord 'mildelijk' een beetje eigenaardig hier staat. De kanttekeningen tekenen het meen ik ook aan dat er in het Grieks 'eenvoudig' staat. En je zou het misschien beter zo letterlijk kunnen laten staan: 'Eenvoudig'. Maar dan moet je niet aan ons 'eenvoudig' denken. Wij bedoelen met eenvoudig: Als iemand sober gekleed gaat, niet naar de nieuwste mode en eenvoudige spulletjes heeft, niet te duur. Maar bij 'eenvoudig' moet je meer denken aan het 'eenvoudige' en in dit verband aan het 'ongecomplieerde', aan het 'spontaan, rechtlijnig' geven.

Kijk, zou ik het zo mogen zeggen: Als je een ton wilt lenen, dan moeten er heel wat vraagjes beantwoord worden, hoe is die man z'n basis, z'n achtergrond, hoe is z'n inkomen, wat is het bedrijf, waar hij werkt, hoe staat het erbij, zakelijk gezien, zit het erin dat Heel wat formuliertjes en vragen moeten er afgewikkeld worden.

Nu, en nu is dit nu, dat is nu net het tegengestelde: Eenvoudig.

God maakt er niet zo'n groot probleem van. God zegt niet: Ja maar, Ik wil eerst eens weten of dat het aan jou wel besteed is en of dat Ik het terug krijg en dit en dat. Nee! God geeft mild. Hij geeft gul weg, zonder allerlei bijkomende dingen en Hij verwijt niet.

Mensen kunnen soms geven en tegelijk verwijten. Als je maar weet dat het de laatste keer is en ik ben geen filantroop, ik ben niet dit en ik ben niet dat. Vooruit.

Dan voel je aan, het mooie is dan eigenlijk weg. Je hebt dan het geld, maar ja, in je hart zit het niet lekker. Het liefst zou je het zo gauw mogelijk terugbetalen, dan denk je, dan ben ik er van af, dan ben ik van die kerel af. Zo denk je eigenlijk. Dat is ergens een zeer onprettige situatie.

Maar God niet, Hij verwijt niet. Hij doet zo de deur open, Hij zegt: Hier, hier heb je het, wat je ontbreekt, schenk Ik zo gij 't smeekt, mild en overvloedig.

Als je dat alles leest en hoort, dan zou je zeggen: Tjonge, tjonge, wat denken wij toch raar over God en meê over onszelf. Heb je ook weleens last van zulke benauwde gedachten over God? God die nooit wat geeft en God die altijd verwijt? Terwijl God in werkelijkheid alleen verwijt ons ongelooft, want er staat: En Hij verweet hun hun ongelovigheid, dat lees je nog een keer. Maar verder, in de goede dingen, niet verwijt.

En dan valt het menselijk gezien, zulke zeurderige mensen, zulke zeurpieten, komen ze nu alweer aan, weer voor het loket, bij de sociale dienst zouden ze het niet uithouden,

JAKOBUS 1 : 5

zou je zeggen, die ouwe zeuren, altijd elke week, dan weer dit en dan weer dat. Maar God niet. God verwijt niet. Of iemand tien keer voor het loket staat of honderd keer, Hij geeft mild en overvloedig.

Hoe ouder je wordt, hoe meer ga je zien - alhoewel, dat hoeft niet hoor, dat kan je al heel jong natuurlijk ook zien - hoe meer ga je inzien dat wij - vergeef me die uitdrukking - tot God bekeerd moeten worden.

Ik gebruik die uitdrukking niet zoveel, omdat die vaak zo misbruikt wordt. 't Is zo'n holle klank geworden. Men bedoelt er soms iets mee. Maar ik hoop het goed te bedoelen. Altijd tot God bekeerd worden. Naar Hem toegedraaid. Want ik bewaar de Heere - ik loop storm op loketten waar ik nul op het rekest krijg en het loket waar je alles krijgt, daar d nk ik niet eens aan. 't Is gewoon afschuwelijk.

Wat denk je van een man - ik heb het hier over mezelf, hoor - die de hele avond bijvoorbeeld, en het is al laat en oh nog later enz. en de hele Bijbel door zitten bladeren en dit en dat, nou het zegt me allemaal totaal niets, totaal niets, grijp eens dit en grijp eens een boek, je kunt toch niet tot morgenochtend hier blijven zitten. En dat er dan een vraag gesteld wordt in je hart: Heb je de Heere al gevraagd? De Heere gevraagd? Nee. Dat is de Schrijver en de Schrijver van het Boek leeft tot in alle eeuwigheid. En je hebt niet eens aan de Heere gevraagd of dat Hij je helpen wil om iets uit Zijn Boek te mogen verstaan? Dwaas die je bent!

't Is erg. Ik zeg dat niet als een lachertje. Nee, dat is erg. Dat een mens nu zo goddeloos voor de Heere is en dat hij dan nog durft te klagen ook. Want dan zit hij nog te klagen dat de Heere geen licht geeft en geen wijsheid geeft en dit niet geeft en dat niet geeft. Maar hij heeft er niet eens om gevraagd zelfs!

En hier staat dat God zo goed is, dat Hij zo ongecompliceerd, zonder bijbedoelingen, enkelvoudig, gemeend, van harte, geeft en niet verwijt.

"En zij zal hem gegeven worden."

Nou, daar geloof ik niet veel van, "ze zal hem gegeven worden."

Ja, toch staat het er: "Klopt en u zal opengedaan worden, bidt en gij zult ontvangen, zoekt en gij zult vinden, want die bidt, die ontvangt en die zoekt, die vindt". Dat staat toch in de Bijbel?

Ja, er staat hierbij: "Maar dat hij ze begere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is een baar der zee gelijk, die van de wind gedreven op- en neergeworpen wordt. Want die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van de Heere."

O! Ja, nu is de mens geneigd om te zeggen: Zie je, ja, daar komt nu het addertje uit het gras. We hoeven zagezegd, nee we hoeven er niet voor te werken, we hoeven niet dit en dat, maarre we moeten wel in geloof bidden, begeren, dus toch

Ja, "niet twijfelende."

Calvijn vindt dit een prachtige tekst tegenover het Pauselijke leerstuk dat een mens altijd in twijfel moet zijn, eigenlijk. Dat hij niets zeker kan weten. En dan zegt Calvijn: Nu, ja dat leerstuk wordt door deze merkwaardige plaats afgesneden. Want het christelijk geloof is geen geloof van de twijfel en de onzekerheid. Maar het is ontwijfelbaar geloof!

"Niet twijfelende."

Daar heb je weer precies hetzelfde als wat ik straks zei over dat volmaakt werk: Hoe kom je daar nu aan? Want zeer terecht, ik vind het toch mooi, zoals Calvijn dat doet, als hij

JAKOBUS 1 : 5

zegt: Ja, maar wij hebben toch zoveel te stellen met ons vlees, de zwakheden van ons vlees en met alles. Dan zegt hij, en dat is ergens een prachtig beeld: Ja, maar denk aan een boom. Die boom wordt door de wind heen en weer geschud. En er vliegt ook wel het een en ander uit, - dat zeg ik er nu bij, hoor, ik maak er wat bij: Er vliegt nog weleens een tak en een blad uit, dood hout - als hij maar blijft staan. Als de wortels maar in de grond blijven zitten. Kijk en dat beeld vind ik heel mooi.

"Dat hij ze begere in geloof, niet twijfelende."

Al schudt hij wel eens wat heen en weer, maar blijven staan met de wortels in de grond op de aangekomen plaats, dat alléén in Hem de vastigheid, de troost, het uitzicht en het inzicht gevonden wordt. En dat we van Hem alleen bediend mogen worden. Indien ge niet vertrouwt, zo wordt ge niet gebouwd.

Want ja, als je twijfelt Dat is ook leuk zoals Calvijn dat zegt: Wie twijfelt, die wordt door de Heere gestraft, door God gestraft. Die krijgt de straf in zichzelf, want hij is één en al onrust, gepijnigd van binnen, in z'n geweten, in z'n hart. Hij wordt gepijnigd. Want er is in de twijfel een pijniging.

Hij is precies gelijk aan een hoge golf die door de wind gedreven en die op- en neergeworpen wordt.

Ja, je zou zeggen, wat moet je met zo'n mannetje als Warburton?

Die zat het ene ogenblik op het dak: Hallelujah; en op het andere ogenblik in de kelder, dat hij dacht, nou, het is allemaal verloren en weet ik allemaal niet wat.

Ja, ik weet ook zo gauw niet wat ik daar van zeggen moet, maar laten we maar Die man is allang gestorven, dus we kunnen dat niet meer met hem bespreken.

Maar hier gaat het toch over de aard van het geloof. En dan zegt Jakobus: Kijk, als je nu wijsheid vraagt, dan moet je niet twijfelen.

Hoe komt nu de twijfel eigenlijk op?

En dat is nu een punt, dat is wel van belang, denk ik. Wat is dat voor twijfel? Ik heb het idee dat er een andere twijfel aan vooraf gaat. Nu, nu ik het weer lees, geloof ik dat er een andere twijfel aan vooraf gaat. Dát is de twijfel: Ben ik wel zo dwaas? Ben ik wel zo onwijs? En is God wel zo wijs? En geeft God wel zo goed?

Ik denk dat dat erin is, want ja, kijk, als je niet vertwijfelt aan jezelf, dan twijfel je aan God, of dat Hij het wel geeft. Eigenlijk kan je het dan ook zonder God wel doen. Ik kan het me tenminste niet voorstellen dat hier een arme zondaar op hoop tegen hoop, bij wijze van spreken, die als een boom door de wind, bovengronds, heen en weer geslingerd wordt, dat die hierdoor buitengesloten wordt. Ik zie deze twijfel, die Jakobus bedoelt, meer als de twijfel die het gevolg is van 'het-zelf-mans-genoeg-zijn'. Dat er geen waarachtig geloof gevonden wordt.

Nu, zegt de apostel, dan ben je net als zo'n dobberende baar, d'r zit geen vastigheid in. Waar de wind heenwaait, wordt hij heengestuwd, naar het westen of naar het oosten of naar het noorden of naar het zuiden. Er zit geen koers in en er zit geen rechte lijn in.

Nu, zegt hij, dan moet je niet denken dat je iets van de Heere ontvangen zal.

Dat is ook hard. Nou nee, het is de waarheid.

Als je nu ergens naartoe gaat om iets te vragen en je zegt, nu ja, ik ben hier wel en ik kom hier wel, maar ik ben ervan overtuigd dat ik het toch niet krijg, dan hoef je het toch niet te vragen? Want ook het gebed, het begeren is alleen een zaak van het geloof, het goede begeren. Ik weet het ook wel, dat duivelse zit zo in ons allemaal, dat we eigenlijk

JAKOBUS 1 : 5

geen rekening houden met dat God het nu ook echt dóén zal.

En daar hebben we een hele hoop vrome uitdrukkingen voor, zoals: Maar de Heere is vrij, en de Heere is dit en de Heere is dat, enz. Maar we zouden ons doodschrikken als de Heere het in de dadelijkheid echt deed. Waarom? Daar had ik helemaal niet op gerekend. Dan is dat bidden maar een toneelvoorstelling.

Ja, dat is het ook.

"Maar die mens mene niet, dat hij iets ontvangen zal van de Heere."

Want de Heere zegt, als je met zulke gedachten bij Mij hier aan de deur komt, of dat je met grof geschut Mij door het loket heen wil trekken, of zo meewarig staat te kijken of dat je naar de galg moet. Nee, dat is niet goed.

"Want een dubbelhartig man is ongestadig in al zijn wegen."

Dat betekent: Dat is een 'dubbelkoppig' mens, een 'dubbelzielig' mens, een mens met twee zielen.

De ene ziel zegt: Ja maar, ik zou het toch wel willen hebben, het lijkt me toch wel makkelijk, het lijkt me wel goed.

De andere kant zegt: Ben je gek, dat geloof je toch zeker niet, dat je dat krijgen zult? Nee hoor, zo is God niet, zo doet God niet.

Nu, zegt Jakobus, dan krijg je niets.

Dan is het zoiets als Luther zegt: Als je gelooft, dan heb je het. Als je niet gelooft, dan heb je niets.

Het is eenvoudig, hè? Het is zo eenvoudig, dat de mens die kan het niet geloven van de eenvoudigheid.

Die gelooft is zalig, is overwinnaar, is oprecht, in geen ding gebrekkig.

Die niet gelooft, al is hij nog zo heilig in de ogen van anderen, maar ja, daar klopt niets van, al is hij nog zo accuraat, nee het heeft geen bodem.

Ik hoop dat we zo onszelf een douw geven vóórdat we Jakobus een douw geven, vóórdat we hier een slag aan geven. Dat we eerlijk leren buigen voor God, dan maar in onze eigen ogen als een veroordeelde gelovige. Dat is beter als dat je zegt: Ja maar, dat geloof ik niet hoor, dat Nee, want we twijfelen

De mensen maken het zelfs tot een kenmerk van het geloof: Of dat je wel twijfelt. De twijfel is meer besproken en beoefend dan het geloof. Echt waar. Dat wordt zo vaak gedaan: O, die twijfel en die zorg en of dat het wel waar is. En de mens is eigenlijk met z'n eigen vuile was aan het spelen.

Hij moest zijn ogen uit zijn hoofd schamen.

Voel je nu wel aan dat je beter kunt zeggen: Nee, laten we de zaak zuiver stellen, het geloof is vertrouwend van aard. "k Zal in dit vertrouwen leven, en dat melden in mijn lied."

Maar het geloof gaat er niet vanuit: Het zal toch wel niet zo gebeuren. Nee. Dat is het ongelooft. Dan moet je eerder aan de Heere belijden: Heere, ik ben een groot ongelovig stuk mens, ik ben het niet waardig om een christen genoemd te worden. Wilt U er een van mij maken, alstublieft, een gelovige?

Ja maar, zou die man nooit eens in zijn hart getwijfeld hebben?

Nu, dat los ik altijd zo op, - ja voor mezelf ben ik niet zo makkelijk eruit hoor, maar voor een ander wel - dan zeg ik: Je moet een klein beetje dapper zijn, je moet niet zo akelig doen, daar moet je niet naar luisteren, je moet zeggen: Nee, dat is een leugen, als ze van binnen zeggen, ja twijfel, twijfel, en ik geloof niet dat, dan moet je zeggen: Ja,

JAKOBUS 1 : 5

zeker geloof ik het! Ja maar, je twijfelt toch wel eens? Nee, ik twijfel niet, ik twijfel toch niet! Dus je twijfelt er niet aan dat je toch wel aan de goede kant staat? Ja, daar twijfel ik maar niet aan. Maar heb je nooit eens? Nee, dat kan ik niet zeggen. Dat zeg ik dan, zo moet je doen. Je moet gewoon tegen zwart, wit zeggen en tegen wit, zwart. Want er is maar één lachende derde en dat is de duivel. De duivel vindt dat zo prachtig als je met je twijfel loopt te zwaaien. En als je met een vroom gezicht zegt: Ja, jij weet het ook zeker niet altijd, hè? Je zult toch ook wel eens twijfelen? Daar heeft die duivel de godsdienstige mensen mee, misschien wel kinderen des Heeren, daar gaat het niet over. Maar dat is prachtig, stel je voor dat zo'n akelig twijfelaartje echt zijn betrouwen zou stellen op de levende God en zou zeggen: Wij hebben dan altijd goede moed, hetzij inwonend, hetzij uitwonend. Nou, dat zou de duivel vreselijk vinden en daarom is hij zover gevorderd dat hij ons zo'n rad voor de ogen gedraaid heeft, dat we eigenlijk allemaal een tik ervan hebben: Geloof? Ja, als ik een ogenblikkie Maarre, meestal niet hoor. Kijk daar hebben we het aanknopingspunt. Oh, dus jij hebt meestal niet, nu dan kunnen we mekaar wel de hand geven, mensen. En dan gaat de vlag er weer op hoor!

Als je daar nu over nadenkt, in de ogen van de levende God, dan zeg je: 't Is toch eigenlijk verschrikkelijk dat een mens zo tegenover de eeuwig Betrouwbare spreekt en handelt.

Daarom, broeder Jakobus heeft gelijk: "Een dubbelhartig man is ongestadig in al zijn wegen."

En ik zou willen eindigen met: Blijf standvastig bij die ene Standvastige, die het geloof heeft behouden.

AMEN